

ANTIMAFIJA 2psl.

Pažadų svaigulys, arba kur investuojami milijonai

O ko yra norima? Nepaleisti iš rankų akcijų paketo valdant UAB „Lietuvos valstybė“.

POLITIKA 3psl.

Trumpai ir liaudiškai tariant - S. Šedbaras yra niekšas. Ir būtent dėl tokių niekšų Lietuva pagal daugelį parametų velkasi Europos Sąjungos uodegoje.

KANDIDATAI 4psl.

RYTIS SALADŽIUS:

Tikiu, kad Lietuvą dar galima atgaivinti visaverčiam ir laisvam gyvenimui.

RINKIMAI 2012 5psl.

Mūsų atveju TEISINGUMO KANCLERIO veiklos sritis apimtų ir ypatingojo prokuroro funkcijas.

KULTŪRA 6psl.

LIBERALŲ PERGALĖ:

jie kuo greičiau nori ištiesti ranką į kultūrai skirtų pinigų kišenę.

INTERVIU 7psl.

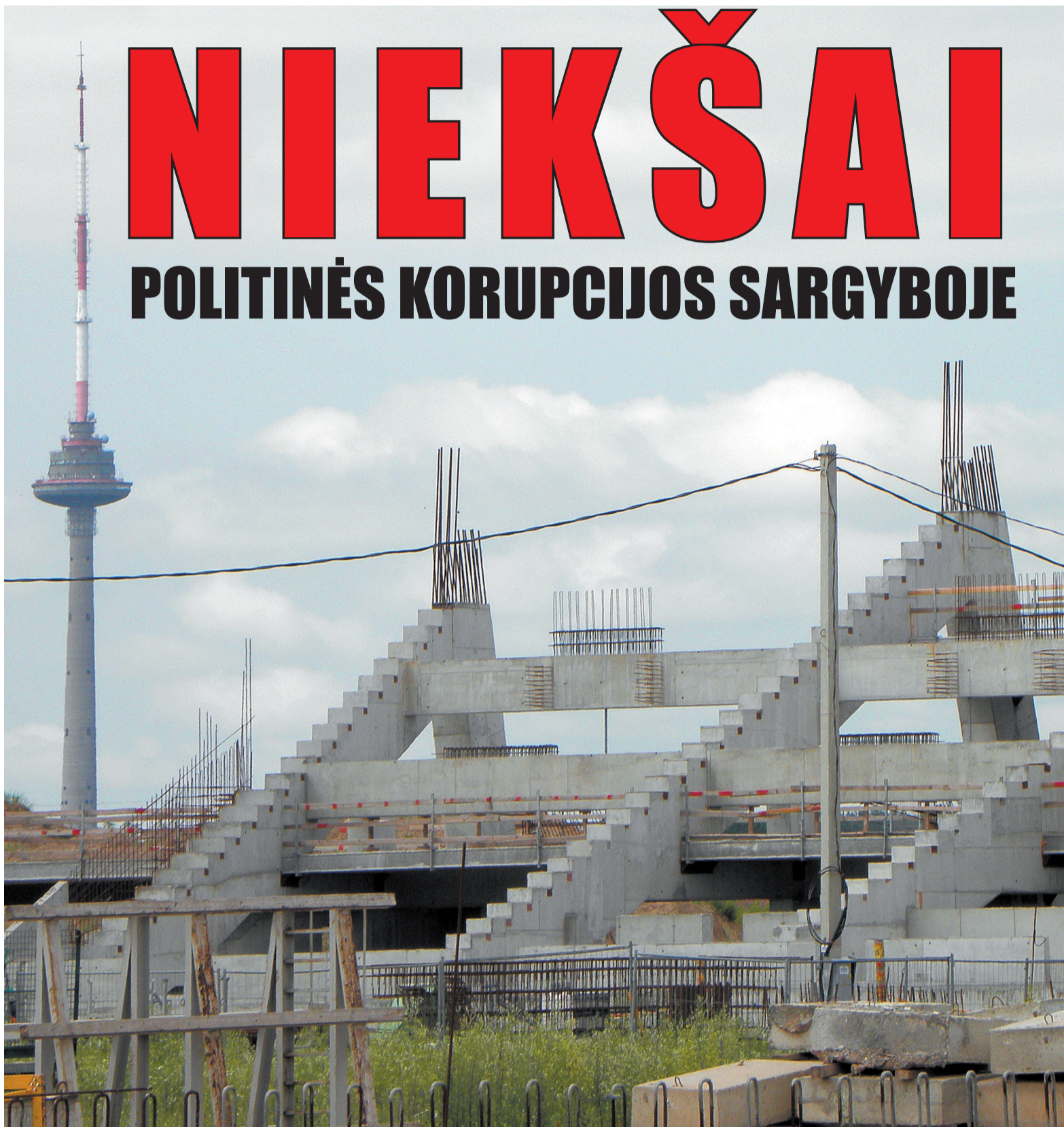
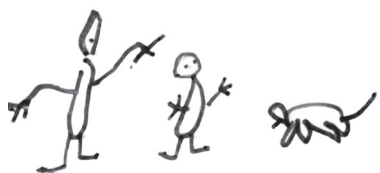
LIUDVIKAS JAKIMAVIČIUS

Valstybėje nėra kokių nors atskirų šildymo, kuro kainų, nedarbo, socialinių ar emigracijos problemų. Kiekviena jų yra to paties konteksto sudedamoji.

KALBA 8psl.

Žodį **mafija** visada reikia keisti gražiu žodžiu **oligarchija**

Valdiški kalbos perlai - tai visų šalies gyventojų turtas ir ateities kartų paveldas.

Nacionalinio stadiono griaučiai Vilniuje – vizualiai vienas įspūdingiausių politinės korupcijos simbolių

Nuotr. E.eu

Akivaizdu, bet neįtikėtina: Lietuvoje nėra politinės korupcijos. Šis anekdotas iš tos pačios serijos, kaip ir žymioji sovietinės patriotės frazė, kad „SSSR nėra sekso“.

Tokią išvadą tenka daryti iš paprasto fakto, kad personažai, kurie seniai turėtų rašyti memuarus Lukiškėse,

Normalią atmintį turintis žmogus turėtų šurpti jau vien nuo minties, koks kiekis rubikoninių vyrų įtikinėja už juos balsuoti: Artūras Zuokas (atsipirkęs simboliniu nuteisimu „už gerus darbus“), Raimundas Palaitis (liberalcentristas, dar neseniai buvęs vidaus reikalų minis-

tru), Eligijus Masiulis (liberalas, susisiekimo ministras), Gintaras Steponavičius (liberalas, švietimo ministras), socialdemokratai Vytenis Povilas Andriukaitis ir Juozas Olekas, konservatorius Arvydas Vidžiūnas. Visų jų telefoninius pokalbius su „Rubikono“ valdybos pirmininku An-

jaukiai posėdžiauja Seime, ministerijose bei savivaldybėse, vadovauja klanams, kurie klaidingai vadinami partijomis, postringauja už didelius pinigus perkamose televizijos laidose ir plėšriai šypsosi iš blizgančių rinkiminių plakatų, siūlydamiesi tautai ją dulkinti dar ketverius metus.

driumi Janukoniu 2004-iais įrašė STT. Ir nieko, jie toliau šypsosi iš plakatų.

Toks pat ramus ir LEO.LT krikštatis Gediminas Kirkilas su savo bendrais. Mat jo – ir, žinoma, „Maximos“ berniukų - ramybe gražiai pasirūpino partneris iš 2K Andrius Kubilius.

Sutartyje dėl LEO.LT panaikinimo, kurią su „Vilniaus prekybos“ akcininkų atstovu Ignu Staškevičiumi pasirašė energetikos ministras Arvydas Sekmokas, vyriausybė įsipareigojo niekada ateityje nereikšti jokių pretenzijų

Nukelta į 2 psl.

Atkelta iš 1 psl.

nei dėl Vakarų skirstomųjų tinklų privatizavimo, nei dėl LEO.LT steigimo. Tarsi jokios aferos, atiduodant krautuvininkams 38,3 procentus nacionalinio energetinio kapitalo, nė nebūtų buvę - šia sutartimi A. Kubiliaus vyriausybė iš esmės davė nuodėmių atleidimą nusikaltėliams. Savaiame aišku, Algimanto Va-

Gauja gaminasi sau ir įstatymus – valstybėje iš esmės nėra jokios antikorupcinės įstatymų leidybos priežiūros.

lantino vadovaujami prokurorai dėl LEO.LT nepradėjo nė menkiausio ikiteisminio tyrimo.

Šią teisingumo nenusipelnusių veikėjų galeriją būtų galima tęsti, vardijant įvairiausių partinių gaujų atstovus. Bet visus juos vienija tas pats principas. „Vso zakonno“ - kaip sakė a. a. prezidentas Algirdas Mykolas Brazauskas, kurio Kristina, įsukusi verslą mįslingomis aplinkybėmis privatizuotame „Draugystės“ viešbutyje, taip pat siūlo už ją balsuoti.

Laisvę nuo išorinio okupanto išsikovojojusioje, bet desovietizacijos ir dekadėbizacijos taip ir neįstengusioje atlikti Lietuvoje įsigalėjo sava, lietuviškai kalbanti valdžios mafija, perėmusi tiek sovietinės nomenklatūros blato, pirtelių, medžioklių draustiniuose bei apsiprekinimo spec. parduotuvėse įpročius, tiek kraštutinį laisvos rinkos fundamentalizmą, kuris paneigia bet kokį viešąjį gėrį ir socialinį solidarumą, trukdančius privataus kapitalo kaupimui.

Per 22 nepriklausomybės metus už akivaizdžias valstybinio masto aferas į kalėjimą nesėdo nė vienas aukštas politikas.

Nebuvo ištirtas nė vienas išties didelę žalą valstybei padaręs nusikaltimas, už kurio šmėkšo su stambiuoju verslu susicukravusių partinių klanų šešėlis.

Kasta, atsakinga už šiuos nusikaltimus, yra įsitikinusi savo neliečiamybe, nes nuo kalėjimo šiuos veikėjus patikimai saugo juodus jų darbus dangstanti teisėsauga. Tokių baudžiamųjų bylų prokurorai arba nepradedą, arba metų metais marina bedugniuose savo stalčiuose - kaip bylas dėl „Vilniaus – Europos kultūros sostinės“, Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro rekonstrukcijos, Nacionalinio stadiono statybos, Valdovų rūmų atstatymo, machinacijų išvežant į užsienį perdirbti kraujo plazmą, nacionalinio vėžėjo FlyLAL bankroto ir daugybę kitų, kuriose žala valstybei skaičiuojama į eilinio mokesčių mokėtojo sąmonę sunkiai telpančiomis sumomis.

Gauja gaminasi sau ir įstatymus – valstybėje iš esmės nėra jokios antikorupcinės įstatymų leidybos priežiūros.

Padėtis nesikeis, kol veiksmas nesulauks atoveiksmio. Nusikaltimas – bausmės. Tam būtina pertvarkyti ir išskaidrinti valstybinę mafiją aptarnaujančią teisėsaugą ir teismus.

Būtent todėl, kad Lietuvoje „nėra“ politinės korupcijos, valstybė nukraujavo visomis prasmėmis. Iš tėvynės buvo priversti pasitraukti mažiausiai 600 tūkstančių žmonių, o likusieji balansuoja ant išgyvenimo ribos, vos pajėgdami susimokėti duoklę monopolininkams,

kuri kažkodėl vadinama „mokesčiais“ už šildymą ar maisto prekių „kainomis“. Bet baisiausia, kad sužlugdytas tikėjimas teisingumu ir galimybe ką nors pakeisti savo valstybėje.

Ir ši padėtis nesikeis, kol veiksmas nesulauks atoveiksmio. Nusikaltimas – bausmės. Tam būtina pertvarkyti ir išskaidrinti valstybinę mafiją aptarnaujančią teisėsaugą ir teismus. Iki šiol visos iniciatyvos tai padaryti susilaukdavo nuožmaus pasipriešinimo ar būdavo numarinos.

Pavyzdžiui, dar 2010 metų pradžioje visuomeninė organizacija „Piliečių Santalka“ viešai kreipėsi į Seimo pirmininkę ir Seimo narius išskirtinai svarbiu klausimu - pakviest atskiru įstatymu įteisinti Ypatingojo prokuroro instituciją.

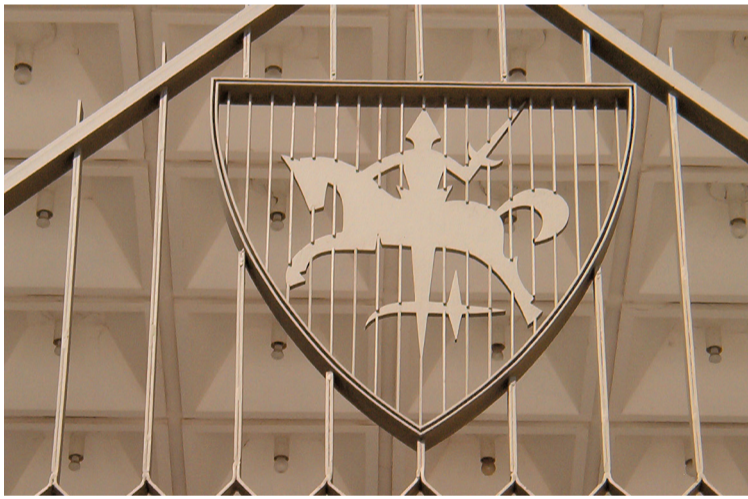
Primename visą šį ir šiandien aktualų kreipimąsi, kurį pasirašė generolas Jonas Kronkaitis, Darius Kuolys, rašytojai Liudvikas Jakimavičius, Marytė Kontrimaitė ir kiti.

Pažadų svaigulys, arba kur investuojami milijonai

ekspertai.eu

Rinkiminės agitacijos Lietuvoje – pats nuostabiausias šou, kurio metu rinkėjams net apšala širdys, į kurias taikosi suokiantys balsai ekrane, įspūdingo dydžio grožio deivių ir dievų žvilgsniai beigi šypsenos gatvių stenduose. Ir ne tik į širdis – tai metas, kai rajonuose rengiamos įvairiausios šventės, dovanojančios puikius koncertus, gardžius valgius, agitacinius lapelius... Viskas suvalgoma vienu ypu. Grasinimai darbovietėse (jei nebalsuosi už..., būsi atleistas), papirkinėjimai, slapti susitarimai, sukčiavimas prieš balsadėžius? Ne, to demokratinėje valstybėje negali būti. Mūsų valstybėje viskas rožėm pabarstyta.

Tačiau nevertojančiam šių narkotikų kyla klausimai. Kodėl tai, kas buvo žadėta prieš kadenciją ar dvi, nėra įgyvendinta? Kodėl valdančiųjų partijų programos parašytos „copy-paste“ principu ir kartojamos daugybę metų? Kodėl nė vienas įstatymas nėra pristatomas išvardijant jį kūrusių ir priėmu-

sių pavardes? Kodėl pažadai yra tokie akivaizdžiai veidmainiški ir mulkinantys rinkėjus, nes juose daugiausiai vardijami būsimi darbai, kurie pagal kompetenciją priklauso savivaldai, o ne Seimui?

Geram žaidėjui aišku – kuo daugiau painiavos, kuo daugiau nekalto akių vartymo, kuo daugiau emocijų, tuo greičiau galima pasiekti norimą. O ko yra norima? Nepaleisti iš rankų akcijų paketo valdant UAB „Lietuvos valstybė“. Vienais metais didesniu paketu pasidžiaugia vieni, kitais – kiti. Skirtumas

mažas, nes akcininkai vis viena derasi prie bendro stalo.

Tačiau galimybė, kad Seimą galėtų sudaryti ne amžinai valdančių partijų sąrašuose pirmaujantys niekšėliai, o nuo jų nepriklausomi žmonės, ketinantys įgyvendinti vieną esminę reformą, sukėlė sąmyšį. Kad ši „siaubinga“ vizija netaptų realybe, buvo mestos visos pajėgos, kokiomis disponuoja pagrindiniai akcininkai. Svarbiausias ginklas, žinoma, yra pinigai. Jei viena parija savo reklamai gali skirti 5 milijonus litų, neįskai-

čiuojant kitų „metodų“, reikia manyti, kad valstybė yra anaipol ne skolininkė ir kad jokioms pragyvenimo sritims deficitas negresia. Tad pirmyn į milijardinių pažadų svaigulį – sukursime darbo vietas, sugrąžinsime emigrantus, pakelsime darbo užmokestį, pastatysime darželių, atpiginsime elektros energiją, visiems žmonėms garantuosime lygias teises, visi taps orūs ir garbingi, pagaliau visi taps žmonėmis...

Tačiau tie, kurie nenori gyventi UAB „Lietuvos valstybė“, kurie nori vadovautis pačiu viršiausiu įstatymu – Konstitucija, tie, kurie nebegali taikstyti su grubiais demokratijos pažeidinėjimais ir policinės santvarkos įsigalėjimu, irgi turi teisę dalyvauti valstybės kūrimo ir valdymo procese. Ir jie nieko nežada. Pagrindinis jų tikslas – įgyvendinti teisėtvarkos reformą. Kodėl? Todėl, kad pagrindiniai valstybės valdymo instrumentai yra Seimo narių sukuriami ir priimami įgyvendinti įstatymai. Įstatymai aprėpia visas sferas – ekonomiką, švietimą, kultūrą, sveikatos sistemą etc. Įstatymai

privalo atitikti Konstituciją ir būti vykdomi. Tačiau šiandien niekas nežino, kas pasiūlo vieną ar kitą įstatymą, vieną ar kitą pataisą, negali išsiaiškinti, ar tai neprieštarauja Konstitucijai, niekas negali kontroliuoti įstatymų vykdymo. Per įstatymų pataisų žaibišką priėmimą kieno nors interesų naudai yra įgyvendinama politinės korupcijos programa. Dėl klaninių teismų neįmanomas teisingumo principas. O juk teisingumas yra valstybės pamatas. Teisingumo nuostatas įgyvendino mūsų kaimynai estai. Apie gerąsias jų valstybės patirtis Lietuvoje niekas nekalba, nes tai būtų akivaizdus įrodymas, jog estai jau labai arti geriausiai gyvenančių Vakarų Europos valstybių, o Lietuva artėja prie Baltarusijos režimo.

Ekspertai.eu kviečia prisijungti prie tų, kurie ketina gyvendinti esmines reformas. Mes palaikome šiuos kandidatus į LR Seimą. Mes palaikome jų ryžtą kovoti su politine korupcija ir įgyvendinti bekompromisę teisėtvarkos reformą. Ekspertai.eu remiamų kandidatų sąrašą žr. psl. 4

ŽUDYTI

KORUPCIJĄ YRA NENUSAKOMAS GĖRIS

KREIPIMASIS

Kreipiamės į Jus kviesdami atskiru įstatymu įteisinti Ypatingojo prokuroro instituciją ir taip užtikrinti geresnį teisingumo įgyvendinimą Lietuvos valstybėje.

Per pastaruosius metus ir šiaip nedidelis visuomenės pasitikėjimas teisingumo vykdymu šalyje tapo pakirstas. Teisingumo stoka vis daugiau piliečių priverčia nusivilti prieš du dešimtmečius atkurta Lietuvos valstybe. Prokuratūra, kuri privalo padėti teismui vykdyti teisingumą ir užtikrinti teisėtumą, šiuo metu atrodo esanti viena silpniausių teisėtvarkos grandžių. Jos veikla kelia vis didesnį piliečių rūpestį. Daug metų prokurorų vilkinamos ir iki šiol neišsiaiškintos Sausio 13-osios ir Medininkų žudynių, pulkininko Vytauto Pociūno žūties ir pomirtinio šmeižto, rezonansinės galimos politikų korupcijos, įmonių „juodųjų buhalterijų“ bylos jau senokai visuomenei liudijo esant itin rimtą prokuratūros darbo problemą.

Šias problemas dar labiau apnuogino pernai Kaune įvykdyta dviguba žmogžudystė ir su ja susijusios galimos pedofilijos bylos tyrimo aplinkybės. Jas aiškinantis, Seimui ir visuomenei tapo žinoma, jog šalies Generalinė prokuratūra nepadarė nieko, kad apsaugotų prokurorų pagalbos prašiusius ir vėliau nužudytus asmenis. Jei šiandien žmogžudystėmis įtariamas Drąsius Kedys buvo pakrikusios psichikos asmuo ir nepagrįstai šmeižė aukštą Kauno teisėją Joną Furmanavičių, kodėl prokuratūra neišskėlė jam baudžiamosios bylos už pasibaigtą teisėjo šmeižtą, nesiėmė saugoti teisėjo ir kitų asmenų nuo jiems grąsinusio žmogaus, bet net paliko Drąšiui Kedžiui turėtus šaunamuosius ginklus? Taip pat akivaizdu, jog prokuratūra nepadarė nieko, kad apsaugotų galimai prievartautą mergaitę ir ištirtų galimo prievartavimo bylą. Jei Drąšiaus Kedžio kaltinimai dėl jo dukrelės tvirkavimo ir prievartavimo turėjo bent mažiausią pagrindą, kodėl nebuvo imtasi visų tokių atvejais taikomų ikiteisminio tyrimo priemonių? Kodėl šurkščiai pažeisdami įstatymus prokurorai nurodė galimai prievartautą mergaitę, jos artimiesiems nežinant, uždaryti į vaikų psichiatrinę ligoninę? Kodėl toks neteisėtas prokurorų nurodymas buvo įvykdytas? Pagaliau, kodėl Generalinė prokuratūra pernai rašė netiesą Seimo komitetų pirmininkams, teigdama kad galimos pedofilijos byla tirinama sklandžiai? Į šiuos ir kitus svarbius klausimus Lietuvos visuomenei kol kas neįstengia atsakyti nei savo pareigas vis dar einantis generalinis prokuroras, nei jį paskyrę valstybės pareigūnai bei politikai.

Todėl kviečiame Lietuvos Respublikos Seimą pasiremti dalies demokratinė valstybių patirtimi ir įstatymu įsteigti Ypatingojo prokuroro instituciją. Ypatingąjį prokurorą skirtų Seimas laikinai išskirtinės svarbos bylai ištirti tuomet, kai bylos nagrinėjimas reikalauja itin didelio profesionalumo, nešališkumo ir patikimumo, o Generalinė prokuratūra dėl galimo interesų konflikto ar kitų aplinkybių tokio nešališkumo bei patikimumo negalėtų užtikrinti. Pavyzdžiui, laikinas Ypatingasis prokuroras turėtų imtis Vytauto Pociūno žūties ir šmeižto bylos, nes Generalinė prokuratūra ir jos vadovai jau kelis kartus buvo nepagrįstai nutraukę šią bylą. Kitas Ypatingasis prokuroras privalėtų ištirti ir seniai vilkinamą „Samanelės“ „juodosios buhalterijos“ bylą, nes šiuo atveju įtariama padariusi nusikaltimą generalinio prokuroro sesuo. Prie tokių ypatingų bylų būtų priskirta ir galimos Kauno pedofilijos byla, nes pati generalinė prokuratūra, kaip nustatė parlamentinis tyrimas, yra prisidėjusi prie šios bylos vilkinimo ir žlugdymo.

Ypatingąjį prokurorą Seimas viešai balsuodamas kas kartą skirtų iš sąžiningumu ir kompetencija pasižymėjusių Lietuvos teisininkų bei jam suteiktų išskirtinius įgaliojimus konkrečiai bylai ištirti. Tokiam prokurorui būtų sudarytos sąlygos iš Lietuvos teisėsaugos pareigūnų pasirinkti nepriklausomą tyrėjų komandą bei gauti tyrimui būtina visų teisėsaugos ir specialiųjų institucijų pagalbą.

Manome, kad kuo greičiau įsteigęs Ypatingojo prokuroro instituciją, Seimas neatidėliodamas turėtų paskirti laikinąjį Ypatingąjį prokurorą galimos pedofilijos ir nuo jos neatskirtinos Kauno žudynių bylos ištirimui, taip pat atskirus ypatinguosius prokurorus - kitoms Generalinėje prokuratūroje „nugrimzdusioms“ rezonansinėms byloms ištirti.

Nacionalinio stadiono griaučiai Vilniuje – vizualiai vienas išpūdingiausių politinės korupcijos simbolių

Likimas, ištikęs šį „Piliečių Santalkos“ kreipimąsi, itin pamokantis. Seimo pirmininkė Irena Degutienė perdavė jį nagrinėti konservatoriaus Stasio Šedbaro vadovaujama darbo grupei „LR prokuratūros teisinei padėčiai ir vietai valstybės valdžios institucijų sistemoje nustatyti“. (Simboliška, kad joje darbuos ir buvęs generalinio prokuroro pavaduotojas Vytautas Barkauskas, žinomas kaip vadinamojo BBL (Boreika-Barkauskas-Liutkevičius) narys, tuometis Vilniaus universiteto teisės fakulteto dekanas Vytautas Nekrošius, socialdemokratas Julius Sabatauskas ir liberalcentristas Raimondas Šukys).

2010 metų gegužę Seimo pirmininkės sekretoriatas ekspertai.eu prašymu pakartotinai priminė šiai darbo grupei apie siūlymą dėl Ypatingojo prokuroro ir paprašė išsakyti savo nuomonę.

Po metų ekspertai.eu dar kartą kreipėsi į S. Šedbarą. „Prašome Jūsų informuoti, ar jau esate išsakę savo nuomonę dėl Ypatingojo prokuroro statuso, t. y. LR prokuratūros teisinės padėties ir vietos valstybės valdžios institucijų sistemoje. Taip pat prašome pateikti šios darbo grupės visų posėdžių protokolus, kuriuose buvo svarstomas šis klausimas“, - buvo sakoma piliečių kreipimesi.

S. Šedbaras buvo lakoniškas.

„Darbo grupės darbo terminas nustatytas iki birželio 30 d. Darbo grupės posėdžių protokolai skirti vidiniam naudojimui“, - atsakė Seimo narys.

Kai S. Šedbaras su kolegomis galiausiai baigė darbą, paaiškėjo, kad pasiūlymo dėl Ypatingojo prokuroro jie net nesvarstė ir šiuo klausimu nepateikė Seimui

jokių vertinimų. Kitaip tariant - visus metus jis tiesiog melavo ir kvailino visuomenę, patvirtindamas, kad yra stropus valstybinės mafijos atstovas, uoliai saugantis korumpuotos sistemos pagrindus.

Kai S. Šedbaras su kolegomis galiausiai baigė darbą, paaiškėjo, kad pasiūlymo dėl Ypatingojo prokuroro jie net nesvarstė ir šiuo klausimu nepateikė Seimui jokių vertinimų.

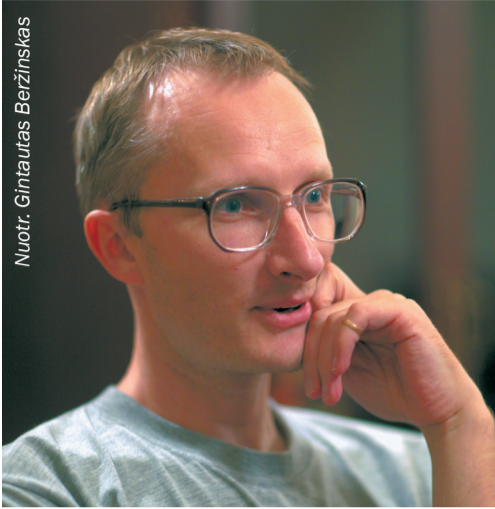
Trumpai ir liaudiškai tariant - S. Šedbaras yra niekšas. Ir būtent dėl tokių niekšų Lietuva pagal daugelį parametrų velkasi Europos Sąjungos uodegoje.

Jokie šedbarai ir kiti klanonariai niekada nenukirs šią sistemą maitinančios gyslos ir nešiims Lietuvai gyvybiškai būtinos pertvarkos, kuri užtikrintų teisingumo vykdymą. Klausiami apie korupciją, jei ir toliau vapės apie kyšius kelių patruliams ir medikams, kaip maro vengdami konkrečiai įvardinti pagrindinę problemą - politinę korupciją, kuri it vėžys ėda demokratijos likučius Lietuvoje. Jie ir toliau slopins bet kokius bandymus šią problemą spręsti.

Kol tai nėra padaryta, žadėti spręsti kitas opiausias problemas - sustabdyti emigraciją, mažinti socialinę atskirtį, didinti atlyginimus ar pensijas, mažinti bedarbių ir pan., - yra tik demagogija ir tušti pažadai.

Sutramdyti valstybinę mafiją gali tik naujosios jėgos, gimusios ar tik gimstančios iš pilietinio pasipriešinimo korumpuotai ir nužmogėjusiai sistemai. Todėl ekspertai.eu kviečia rinktis būsimuosius Seimo narius būtent pagal jų požiūrį į politinę korupciją ir įsipareigojimą imtis esminės, o ne butaforinės, teisingumo sistemos pertvarkos.

Konkretūs dalykai, galintys išskaidrinti prokuratūros ir teismų darbą bei užtikrinti teisingumo vykdymą, yra numatyti „Lietuvos sąrašo“ ir koalicijos „Už Lietuvą Lietuvoje“ programose. Jie iš esmės sutampa, pavyzdžiui: panaikinti Konstituciją uzurpavusį Konstitucinį teismą ir perduoti jo funkcijas Aukščiausiam teismui, įvesti teismuose tarėjo institutą, grąžinti administracinius teismus į bendrųjų teismų sistemą, įvesti Ypatingojo prokuroro institutą, ryžtingai pabaigti iliustracijos procesą ir kt. Nors tenka apgailestauti, kad grupė, rengusi „Drąsos kelio“ programą, atmetė panašius ekspertai.eu pasiūlymus, tarp šios partijos kandidatų yra daug žmonių, kurie savo darbais įrodė, kad kovą su politine korupcija supranta ne tik kaip liežuviu mankštinimą. Galbūt yra tokių žmonių ir kitose partijose. Tik už tokius ir kviesime balsuoti. Seime - jei būtų išrinkti - jie galėtų susitelkti į jėgą, kuri bus pajėgi įgyvendinti pozityvias reformas, užtikrinančias teisingumo vykdymą Lietuvoje.

Nuotr. Gintautas Bezziškas

Kas tu toks?

Profesija - aktorius. Filmuojusi kine bei serialeuose, vaidinu teatre, rašau, mėgėjiškai filmuojau autorinį kiną, kartais bendradarbiauju įvairiuose šiuolaikinio meno projektuose ir t. t. Nuo 2000-ųjų Oskaro Koršunovo teatre kurdamas vaidmenis įgijau gilios ir plačios patirties, be kurios būtų daug sudėtingiau orientuotis šiuolaikinio gyvenimo tempe. Kelionės po visą pasaulį su teatro trupe leido pradėti laisviau mąstyti apie savo šalį, kelti klausimus, ką ir kaip galima pakeisti, kad gyvenimas Lietuvoje būtų mielesnis. Tos kelionės taip pat išmokė vertinti ir branginti tai, dėl ko kovojo mūsų protėviai.

RYTIS SALADŽIUS

Pasvalio-Panevėžio rinkimų apygarda Partijos „Drąsos kelias“ sąrašė Nr. 28

Kaip įsitraukei į visuomeninę veiklą?

2007 metais artėjant pasaulio finansinių krizei su bendraminčiais aptardami Lietuvos būklę (gana gausi tokiai mažai šaliai emigracija, demografinės krizės grėsmė, nedarbas, žemas pragyvenimo lygis, didelė socialinė atskirtis, valstybės tarnautojų abejingumas ir t. t.) supratome, kad pagrindinė šių problemų priežastis – korupcija. Ir ne šiaip kyšis policininkui ar medikui, kurį, deja, yra įpratę duoti eiliniai piliečiai, bet sisteminė, politinė korupcija, užkrėtusi pačios aukščiausios valdžios viršūnę. Ne veltui sakoma: žuvis pūva nuo galvos. Manau, tai tikslus dabartinės padėties valstybėje apibrėžimas. Visa kita korupcija, šešėlinė ekonomika ir melas, su kuriais susiduriame, yra sąmoningai korumpuotų ir neapgalvotų valdžios sprendimų pasekmė. Nuo šio supratimo ir prasidėjo EKSPERTAIEU veikla, kurioje dalyvauju iki šiol.

Bet juk tai, kuo užsiimate, yra teisėsaugos darbas?

Analizodami korupcijos faktus, aiškindamiesi aferų schemas ir bandydami nustatyti tuos, kurie kalti dėl valstybės erozijos, bendradarbiaujame su policija, generaline prokuratūra, FNTT ir STT. Tačiau susiduriame su reiškiniu, kad kaip tik šios tarnybos ir yra korupcinio pobūdžio nusikaltimų dangstytojos, ypač tais atvejais, kai grobstomos ištis išpūdingos pinigų sumos. Stebime mafijinių verslo susitarimą su valdžia vyriausybiniu lygiu, kai korupcinės aferos susijusios su valdžios užsakymais. Norint nuslėpti panašius sanderius reikia turėti labai gerą „stogą“. Daug pasako jau vien tas faktas, kad šiuo metu LR baudžiamajame kodekse net nėra tokios sąvokos – politinė korupcija.

Kuo tiki? Tikiu, kad Lietuvą dar galima atgaivinti visaverčiam ir laisvam gyvenimui. Be teisingumo negali būti laisvės ir kūrybos. Be teisingumo jausmo bet koks

ties žmogaus, tiek bendruomenės ar valstybės judesys yra tik egzistencijos grimasa ir imitacija.

Ne išsyk galėjau patikėti, kad 1990-ųjų nepriklausomybės atkūrimui pritrūko ryžto, principingumo ir tikėjimo. Padėtis šiandien būtų kita, jei būtume nedelsiant įvykdę liustraciją, nesugriovę paveldėtos ekonomikos ir žemės ūkio, „neišparceliavę“ turto. Visa tai buvo padaryta vienu mostelėjimu... Tada įvyko keistas lūžis, kai permainingomis tikėję žmonės ūmiai užleido iškovotas pozicijas, atiduodami Lietuvą „tvarkyti“ tiems, kurie tvarkė ir sovietmečiu. Tarsi užhipnotizuoti visi stebėjo naikinimą, turto ir įtakos dalybas. Piliečiai daugiau nesirinko į jokius „Baltijos kelius“ ir kovas dėl savo laisvės, o laukė pono, kuris viską sutvarkys už juos. Turbūt visada daug lengviau turėti išorės priešą, nei rasti jį viduje, įvardinti ir išprašyti... Tas supratimas atėjo ne tuoj pat. Tik pamažu suvokta, kad nors pasikeitė daugybė dalykų - figūros ir jų išsidėstymas, įvyko turto persikirstymas ir ekonominių zonų atvėrimas, psichologinės terpės pasikeitimas - bet pati sistema išliko.

Trys mano šeimos kartos buvo ištremtos į Sibirą, močiutės brolių nušovė sribai. Lietuvai tapus nepriklausoma respublika, maniau, kad toks genocidas nepasikartos. Gal per skambu taip sakyti, bet dabar, matydamas demokratijos draiskalus Lietuvoje, manau, kad tas genocidas tebevyksta, tylus ir atkaklus, spaudžiantis Lietuvą į riešuto kevalą, tik jau rafinuotais būdais. Ištis baisu, kai šalies valdžia, užuot racionaliai priėmusi ilgalaikę valstybės raidai – na, bent kokiam menkam tūkstantmečiui - svarbius sprendimus, žaidžia sovietinio tipo „piatletkom“ („30-ties metų Lietuvos strategija“), per kurias dažniausiai tik „išplaunamos“ nemažos pinigų sumos, o įtikinanti vizija

taip ir nepagimdoma. Baisu, kai keliamos bylos, apkaltinant jauną merginą terorizmu, o žinomą ir gerbiamą mokslininką – prokurorų įžaidimu. Baisu, kai Lietuvos piliečiai, mėginantys išsiaiškinti tiesą, nužudomi ir dar apšmeižiami po mirties. Visko net nesinori vardinti – kiekvienas matome tai, ko „nemato“ tik teisėsauga ir valdantysis „elitas“, kurio akis it valktis aptraukęs kažkoks mistinis dalykas, vadinamas „politine valia“. Va šio reiškinio aš vis dar nesugebu suprasti...

Kodėl nusprendei, kad reikia eiti į Seimo rinkimus? Ar neliko kitų būdų pakeisti padėtį?

Tiesiog atėjo momentas. Įsitikinau, kad viešojo intereso nėra kam ginti. Kad per daugelį metų įsisenėjusios problemos pajudėtų iš mirties taško, reikalingos permainos Seime. Antraip valstybės degradacija ir degeneracija yra užprogramuota. Reikia šią programą pakeisti. Dabartinis Seimas sąmoningai negina paprastų Lietuvos piliečių ir jiems netarnauja, nors privalo tai daryti. Manau, kad Lietuvai jau seniai laikas augintis naują, neabejingą valstybės likimui, kartą, kuri turi sąmoningai ruošti valstybės valdymui. Dabartinis ėjimas į Seimą - labai spontaniškas, iš reikalo, iš supratimo, kad trauktis jau nėra kur - man pačiam primena Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo pradžią. Bet situacija žymiai sudėtingesnė ta prasme, kad vienybė, kurios reikia norint pasukti valstybės laivą teisinga kryptimi, Lietuvoje it žarija blykstelė kas kelis šimtus metų...

Neseniai mačiau plakatą: „Atsibodo vergauti vagims“. Tai protestas, pradrėskiantis slogią netiesos miglą ir išreiškinatis atsisakymą taikytis prie standartų, įsigalėjusių sunkiai sergančioje valstybėje. Šios frazės paprastume yra energijos ir vilties, kad valstybė dar pajėgs išsilaivinti ir pakilti iš nuosmukio.

ATEIKITE, BALSUOKITE, REITINGUOKITE! SVARBIAUSIA – NEBŪKITE ABEJINGI!**Dr. ARTŪRAS RATKUS**

Panevėžio „Vakarinė“ rinkimų apygarda Partijos „Drąsos kelias“ sąrašė Nr. 52

AURELIJA STANCIKIENĖ

Antakalnio rinkimų apygarda Partijos „Drąsos kelias“ sąrašė Nr. 13

ROLANDAS BORAVSKIS

Naujosios Vilnios rinkimų apygarda Partijos „Drąsos kelias“ sąrašė Nr. 41

Dr. ERIKA DRUNGYTĖ

Raseinių rinkimų apygarda Partijos „Drąsos kelias“ sąrašė Nr. 40

ALGIRDAS PATAČKAS

Žaliakalnio rinkimų apygarda Partijos „Drąsos kelias“ sąrašė Nr. 3

AUDRIUS NAKAS

Partijos „Drąsos kelias“ sąrašė Nr. 39 (daugiamandatė rinkimų apygarda)

ŠARŪNAS NAVICKIS

Baltijos rinkimų apygardoje išsikėlęs savarankiškai, remiamas „Lietuvos sąrašo“

DAUGARDAS GRUODIS

Fabijoniškių rinkimų apygarda Partijos „Drąsos kelias“ sąrašė Nr. 18

VYGINČAS VILUTIS

Varėnos – Eišių rinkimų apygarda Partijos „Drąsos kelias“ sąrašė Nr. 33

Habil. dr. DONATAS STAKIŠAITIS

Šakių rinkimų apygarda Partijos „Drąsos kelias“ sąrašė Nr. 25

JUOZAS VALIUŠAITIS

Jurbarko rinkimų apygarda Partijos „Drąsos kelias“ sąrašė Nr. 29

Tai tik dalis ekspertai.eu remiamų kandidatų, sąrašą pratęsimė kituose numeruose. Daugiau apie ekspertai.eu remiamus kandidatus taip pat skaitykite portale www.ekspertai.eu.

PAGRINDINĖS LIETUVOS PROBLEMOS, KURIAS REIKIA SPREŠTI PIRMIAUSIA

ekspertai.eu

Šiuos pasiūlymus ekspertai.eu teikė „Drąsos kelio“ partijai, bet jie buvo atmesti.

Lietuvos Respublikos biudžetas nėra viešas, o dėl korupcijos viešųjų pirkimų srityje valstybė kasmet netenka kelių milijardų litų. Visų iš šalies išdo finansuojamų įstaigų biudžetai ir pinigų panaudojimas privalo tapti absoliučiai viešas.

Per daugelį metų nebuvo ištirta nė viena rezonansinė baudžiamoji byla, taip pat ir tais atvejais, kai valstybei padaryta šimtais milijonų litų skaičiuojama ekonominė žala.

Aukščiausi šalies politikai bei valstybės tarnautojai niekada nesulaukia jokios atsakomybės už valstybinio masto aferas. Teisėsauga tiria tik mažareikšmius, žemesniajam visuomenės sluoksniui priklausančius, neįtakingų asmenų padarytus nusikaltimus.

„Teisingumo vykdymas“ degradavo į galingųjų aptarnavimą ir dvigubų standartų taikymą, o valstybės teisėsauga yra visiškai priklausoma nuo politikų ir valstybinių kriminalinių grupuočių įtakos bei pinigų.

Būtent todėl garsiai deklaruojami teisinės valstybės principai yra tapę tik fikcija, kuria dangstomas neteisėtas.

Iš esmės visiškai nėra vykdoma antikorpucinė Seime priimamų įstatymų priežiūra, sudarant galimybes suinteresuotoms grupuotėms „prastumti“ nuostatas, kurios leidžia privatiems asmenims pelnytis viešojo intereso sąskaita, naikinant viešąsias vertybes ir skurdinant didžiąją visuomenės dalį.

Antikorpucinė teisėkūros kontrolė taps svarbiausiu prioritetu.

Politinės korupcijos sutramdymui trukdo ir tai, kad sąmoningai tokios sąvokos net nėra LR Baudžiamajame kodekse.

Teisėsauga privalo tapti absoliučiai nepriklausoma ir atskaitinga visuomenei.

Kad teisėsauga taptų veiksnia, o teisėkūra – skaidria, yra reikalingos ne didžiulės investicijos, bet politinė valia.

Apigailėtina strateginės ūkio srities – energetikos – padėtis, kai Lietuva yra įklampinta į visišką priklausomybę nuo Rusijos, rodo, jog Valstybės saugumo departamentas neatlieka savo

funkcijos užtikrinti ekonominių valstybės pagrindų saugumą.

Kol nėra išspręstos šios problemos, žadėti spęsti kitas opiausias – sustabdyti emigraciją, mažinti socialinę atskirtį, didinti atlyginimus ar pensijas, mažinti bedarbybę ir pan., – tėra tik demagogija ir tušti pažadai.

SIEKIAMYBĖ

- Teismų ir teisėsaugos bekompromisė reforma
- Politinės korupcijos sunaikinimas
- Pilietinė visuomenė
- Absoliutus viešumas valstybiniame sektoriuje
- Be išlygų pabaigtas liustracijos procesas

Demokratinėje valstybėje gyvenimą turi lemti ne kriminalinių grupuočių pinigai, bet viešojo intereso prioritetas, o piliečiai turi atgauti konstitucinę teisę dalyvauti valstybės valdyme, sprendžiant svarbiausius klausimus.

Į valstybės gyvenimą turi būti sugrąžinti esminiai Lietuvos Respublikos Konstitucijos principai: **Lietuvos valstybę kuria Tauta. Suverentitetas priklauso Tautai. Aukščiausią suvereniją galią Tauta vykdo tiesiogiai ar per demokratiškai išrinktus savo atstovus. Valdžios įstaigos tarnauja žmonėms.**

Lietuvos visuomenės interesus privalo tapti vieninteliu valstybės institucijų kelrodžiu ir visų sprendimų matu.

Besąlygiškas valdžios sprendimų viešumas – tai užkarda mafijiniams sandoriams bei korupcinėms schemoms, atkirtis jų dalyvių nebaudžiamumui ir vienintelis būdas užtikrinti piliečių teisę žinoti, vertinti ir dalyvauti priimančiais sprendimais.

Tik garbingai ir be kompromisų pabaigtas liustracijos procesas leis atsikratyti praeties šešėlių, išsklaidyti įtarumo atmosferą, atkurti pasitikėjimą valstybės institucijomis ir bendrapiliečiais.

Mūsų valstybėje neturi likti vietos politinei korupcijai. Mūsų tikslas – garbinga, skaidri ir teisinga Lietuva, kurioje teisinės valstybės principai būtų ne beprasmiška deklaracija, bet taptų visų piliečių gerbiamu bendro gyvenimo pamatu.

Teismų ir teisėsaugos pertvarkos programa

Pagrindinis esamos nomenklatūrinės valdžios ramstis – mūsų teisėsauga, nepasiduodanti jokioms esminėms pertvarkoms.

Iki šiol dalį Seimo narių, Vyriausybę, bet ne Lietuvos piliečius, tenkino pagal praėjusio šimtmečio vidurio totalitarinių valstybių pavyzdį sukurta teismų sistema. Taip Lietuvos visuomenė beveik du dešimtmečius buvo priversta tenkintis jų paslaugomis. **Šiuo metu turime ne teisinę, ne demokratinę, bet teisminę valstybę, kurioje teismų sistema pasitiki ne daugiau kaip 15 procentų piliečių. Be teisinės sistemos pertvarkos vis giliau grimzta į destrukciją.**

Būtina išsivaduoti iš sovietinių teisininkų visuomenei uždėto apynasrio, o tai įmanoma tik atliekant esmines Konstitucijos pataisas.

Pertvarkant teisėsaugą konstituciniu lygiu, bus sprendžiama:

- Konstitucinio teismo funkcijų perdavimas Aukščiausiajam teismui;
- Teisingumo kanclerio institucijos įkūrimas;
- visuomenės atstovų – tarėjų korpuso formavimas teismuose;
- teisėjų korpuso formavimas;
- teismų administravimas;
- senaties termino, nagrinėjant bylas, nustatymas.

Sprendami iškeltas problemas pasinaudosime Estijos patirtimi. Šioje šalyje pasitikėjimas teisėsauga viršija ES vidurkį, o Lietuvoje jis mažiausias ES ir apskritai demokratišnių valstybių tarpe.

Numatomi Konstitucijos VIII ir IX skirsnių pakeitimai:

1. Įgaliojimus vykdyti aukščiausios instancijos teismo funkcijas ir peržiūrėti teismų sprendimus konstitucinės teisės požiūriu perduoti Aukščiausiajam Teismui;

2. VIII Konstitucijos skirsniį skirti Teisingumo (teisės) kanclerio institucijai. Kancleris nustato, ar įstatymų leidėjo, vykdomosios ar vietos valdžios institucijos priimtas įstatymas ar teisės aktas neprieštarauja Konstitucijai ar įstatymams. Jei nustatomas prieštaravimas, Teisingumo kancleris teisės aktą priėmusiai institucijai teikia pasiūlymą jį per 20 dienų ištaisyti. Jei per nustatytą laiką prieštaravimas nepašalinamas – teikia pasiūlymą Aukščiausiajam Teismui pripažinti teisės aktą negaliojančiu. **Kiekvienas pilietis**

turi teisę kreiptis į Teisingumo kanclerį raštu arba žodžiu, reikalaujamas patikrinti įstatymo atitikimą Konstitucijai. Taip visuomenė įtraukiama į valstybės valdymą. Teisingumo kancleris teikia kasmetines ataskaitas Seimui.

Mūsų atveju Teisingumo kanclerio veiklos sritis apimtų ir ypatingojo prokuroro funkcijas.

3. IX Konstitucijos skirsniį „Teismas“ koreguoti, atsisakant:

- Apeliacinio Teismo, t. y. Apeliacinio Teismo funkcijas pavesti apygardų teismams ir Aukščiausiajam Teismui (taip yra Estijoje ir Latvijoje);

- Vyriausiojo Administracinio Teismo. Administracinių teismų funkcijas pavesti pirmos instancijos įsteigtiems administraciniams teismams, apeliacija administraciniuose teismuose – apygardų administraciniai teismai (taip yra Estijoje ir Latvijoje).

Taip pat būtina:

- Aukščiausiajam teismui pavesti vykdyti Konstitucinio teismo funkcijas;

- Konstituciniu lygiu įteisinti teismo tarėjo institutą (jo formavimo principus nustatyti įstatymu);

- Konstituciniu lygiu įteisinti teisėjų renkumą (teisėjų rinkimo taisyklės nustatyti įstatymu). Svarbus motyvas – tai, kad Lietuvoje nebuvo įvykdyta liustracija, kuri būtų palietusi dalį teisėjų (Estijos pavyzdys);

- Teismų administravimą pavesti organizuoti Teisingumo ministerijai, kaip Estijoje, Latvijoje, Danijoje, Suomijoje (Lietuvoje šį administravimą vykdo atskira biudžetinė įstaiga, kurios steigėjas – Aukščiausiasis teismas).

Senaties termino, nagrinėjant bylas, nustatymas turi būti apibrėžtas įstatymu, kuriame iš senaties termino pašalinamas bylos nagrinėjimo laikotarpis. Be tokio pakeitimo įstatymas yra korupcinis.

Lėšos, kuriomis galima disponuoti konstituciniu lygiu pertvarkant teisėsaugą, akivaizdžiai matyti iš 2012 metų biudžeto. Jame skirta:

- Konstituciniam teismui – 4,781 milijono litų;

- Apeliaciniam teismui – 8,673 milijono litų;

- Vyriausiajam administraciniam teismui – 5,503 milijono litų;

- Nacionalinei teismų admin-

istracijai – 20,826 milijono litų.

Perskirsčius šias lėšas Teisingumo kanclerio institucijai ir tarėjų institutui galima skirti apie 12 mln. Lt.

Visas šias nuostatas įmanoma įgyvendinti tik naujai išrinktam Seimui glaudžiai bendradarbiaujant su visuomene. Naujai išrinktame Seime turėtų būti sudarytas branduolys, kuris inicijuotų Konstitucijos pataisų įstatymo projektą pagal aukščiau teikiamas nuostatas.

Konstitucijos pataisų įstatymą būtina priimti tik referendumu, kurį galėtų inicijuoti Seimas. Šiuo atveju nereikėtų rinkti 300 tūkstančių piliečių parašų, nors pasiruošimas parašų rinkimui vyksta jau dabar, t. y. įsteigta iniciatyvinė grupė, kuri bus registruojama VRK, tik kai užsiregistruos pakankamas parašų rinkėjų skaičius.

Jei Konstitucijos pataisos būtų priimanamos vadovaujantis Konstitucijos 148 straipsniu, tai rezultatų neduotų net ir sėkmės atveju, nes Seimo sprendimas būtų apskustas Europos Komisijai kaip pažeidžiantis teismų nepriklausomumą (Vengrijos pavyzdys). Juk pertvarka palieštų tokias susiformavusias struktūras, kaip Konstitucinis, Apeliacinis ir Vyriausiasis administracinis teismai bei Nacionalinė teismų administracija. Čia susikoncentravę daugiausia buvę sovietiniai teisininkai. Žinoma, ir atlyginimai čia solidžiausi. Europos Komisijai tik referendumas būtų pakankamas argumentas atmesti skundus dėl priimtų Konstitucijos pataisų.

Atsižvelgiant į tai, kad Konstitucijos pataisų įstatymo priėmimas užtruktų apie metus laiko, naujai išrinktas Seimas pirmaisiais metais turėtų suorganizuoti ekspertų darbo grupę, kuriai būtų pavesta atlikti teisinės bazės analizę įstatymų konstitucingumo ir antikorpucijos požiūriais (kad būtų išaiškintos Konstitucijai prieštaraujančios, landas korupcijai atveriančios įstatymų nuostatos) ir pateikti ataskaitą Seimui. Tam 2013 metų biudžete numatyti reikalingas lėšas.

P. S. Nors šie siūlymai „Drąsos kelio“ partijai netiko, ekspertai.eu remia kandidatus, kurie turi ryžto įgyvendinti pertvarką, užtikrinančią teisingumo vykdymą Lietuvoje.

LIBERALŲ PERGALĖ: SEIMAS PRIĖMĖ LIETUVOS KULTŪROS TARYBOS ĮSTATYMĄ

Jonas Vaiškūnas
Alkas.lt

Rugsėjo 18 dieną Lietuvos Respublikos Seimo dauguma po ilgo ir atkaklaus spaudimo, nepaisydama kultūros žmonių ir kūrybinių organizacijų protestų, po pakartotinių projekto atmetimų ir pateikimų bei daugelio procedūrinių manipuliacijų, priėmė Lietuvos kultūros tarybos įstatymo projektą XIP-3469(4).

Šiuo projektu Vyriausybė įpareigojama šalia Kultūros ministerijos įkurti naują biudžetinę įstaigą – Lietuvos kultūros tarybą, kuri turės įgyvendinti valstybės politiką kultūros ministru pavestose valdymo srityse, kartu

...jie kuo greičiau nori ištiesti ranką į kultūrai skirtų pinigų kišenę ir daro viską, kad ta kišenė būtų jų draugo švarke ir ne toliau kaip per ištiestą ranką nuo įstatymo projekto „stūmėjų“

vykdymą šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose jai pavestas viešojo administravimo bei kitas funkcijas. Įstatymas nustato, kad Tarybos savininko teises ir pareigas, išskyrus sprendimus dėl Tarybos reorganizavimo ir

likvidavimo, kuriuos priims Vyriausybė, įgyvendins Kultūros ministerija.

Įstatyme įvardinti šie Tarybos veiklos tikslai: sudaryti sąlygas įvairiapusei kultūros ir meno plėtrai ir sklaidai, užtikrinti racionalų ir pagrįstą skirstomų lėšų panaudojimą; pagal kompetenciją įgyvendinti kultūros politiką; analizuoti kultūros ir meno procesus, darančius įtaką kultūros politikai.

Siekdama jai pavestų tikslų, Taryba finansuos kultūros ir meno programas, projektus ir kitokias priemones; administruos jos pavaldumui priskirtą Kultūros rėmimo fondą; skirs kultūros ir meno kūrėjams stipendijas ir kitokią finansinę paramą; organizuos kultūros ir meno tyrimus, koordinuos šių tyrimų įgyvendinimą; atliks vykdomų kultūros ir meno projektų stebėseną; pagal kompetenciją rengs ir teiks išvadas dėl apdovanojimo Kultūros ministerijos įsteigtomis premijomis; dalyvaus rengiant ir įgyvendinant Europos Sąjungos ir kitų valstybių finansinės paramos programas, pagal kompetenciją administruos kultūros sektoriui skirtas paramos lėšas; savo iniciatyva ar pagal užklausas teiks siūlymus ir ekspertų išvadas kultūros ir meno politikos klausimais Kultūros ministerijai ir kitoms valstybės institucijoms.

Taryba valstybės biudžeto ir kitas jai skirtas lėšas naudos šiems tikslams: kultūros ir meno kūrėjams remti; kultūros ir meno projektams, programoms ir kitoms priemonėms finansuoti; Tarybos ir ekspertų paslaugoms apmokėti, Tarybos vadovo ir administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo

užmokesčiui; kitoms su Tarybos veikla susijusioms išlaidoms apmokėti.

Nustatyta, kad Taryboje sprendimus priims ir vykdys kolegialus valdymo organas – Tarybos narių susirinkimas bei vienasmenis valdymo organas – Tarybos pirmininkas ir Tarybos administracija.

Seimas priėmė ir lydimąjį naujos redakcijos Kultūros rėmimo fondo įstatymo projektą XIP-3470(4), kuriuo siūloma didinti fondo finansavimą. Nustatyta, kad fondui skiriamą akcizo pajamų, gautų už parduotus alkoholinius gėrimus ir apdorotą tabaką procentas didės nuo 1 iki 3. Už pataisas balsavo 86, susilaukė 5 Seimo nariai.

Šis įstatymas turėtų įsigalioti 2012 m. spalio 1 d., o iki 2012 m. spalio 31 d. Vyriausybė ir Kultūros ministerija turėtų priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Apie Kultūros ministerijos parengto, pirma Menų tarybos, vėliau Kultūros tarybos vardu pakrikštyto įstatymo trūkumus, nekonstruktyvumą ir net ydingumą savo nuomonę ne kartą yra išsakę garsūs kultūros ir meno kūrėjai, kultūros darbuotojai. Buvo siūloma pirmiau parengti ir priimti bendrą Kultūros įstatymą, o Kultūros tarybos įstatymą priimti kaip Kultūros įstatymo sudedamą dalį arba rengti atskirai po to.

Dar daugiau, kultūros ir meno darbuotojų iniciatyva Kultūros įstatymas buvo parengtas ir pateiktas Seimui svarstyti (Nr. XIP-3914). Tačiau ši pačių kultūros ir meno kūrėjų iniciatyva buvo nugramzdinta į gilius Seimo vadovybės stalčius...

„Biudžetinė įstaiga Lietu-

vos kultūros taryba atsakys už daugelį sprendimų kultūros politikoje ir dubliuos Kultūros ministerijos veiklą, kartu atpalaiduodama Kultūros ministrą nuo atsakomybės už kultūros ir meno programų, projektų ir kitokių priemonių finansavimą, stipendijų ir kitokios finansinės paramos skyrimą, kultūros ir meno tyrimų įgyvendinimą...“ – sako vienas iš nuoseklių šio įstatymo priešininkų, Nacionalinio susivienijimo „Už Lietuvą Lie-

Tačiau ši pačių kultūros ir meno kūrėjų iniciatyva buvo nugramzdinta į gilius Seimo vadovybės stalčius...

tuvoje“ politinės tarybos ir Tautininkų sąjungos pirmininkas, Seimo narys Gintaras Songaila. Jis pastebi, jog lieka neaišku, kas atsakys už Tarybos susirinkimo priimtus sprendimus (pavyzdžiui, kas gali pasakyti, kokia bus Tarybos pirmininko atsakomybė už Tarybos veiklą, juk įstatyme numatomos Tarybos administracijos vadovas atsakys tik už administracijos veiklą). Aiškiai matyti, kad įstatymo kuriama tvarka sudarys prielaidas neskaidriam, šešėliniams interesams, o ne kultūros plėtrai naudingam finansavimui“.

„Pagal priimtą įstatymą formuojant Lietuvos kultūros tarybą yra nemotyvuotai atsakoma delegavimo į Tarybą principo ir sukuriama tik rinkimų iliuzija,

nes Tarybos narių parinkimo mechanizmas nėra pagrįstas ir skaidrus. Pagal dabartinę įstatymo redakciją etninės kultūros atstovams nebeliko jokių galimybių dalyvauti formuojant Tarybą, nors Seimas dar 1999 metais, priimdamas Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymą, sutiko su jo preambulės teiginiu, jog „etninė kultūra yra tautos būtis, išlikimo ir tvirtumo esmė, nacionalinės kultūros pamatas“. Mūsų siūlymai iš esmės tobulinti įstatymo projektą, įtraukiant į Tarybos formavimo mechanizmą kompetetingai ir visapusiškai etninės kultūros sritį atstovaujančią Etninės kultūros globos tarybą, taip pat konkretizuoti visavertį bei lygiavertį regionų ir kultūros sričių įvairovės atstovavimo principą, liko neišgirsti“, – sako Etninės kultūros globos tarybos pirmininkė dr. Dalia Urbanavičienė.

Įdėmiai Seimo arenoje kovas dėl Kultūros tarybos sekantys kultūrininkai puikiai suvokia ir mato, kad kova vyksta ne dėl kultūros, o dėl kultūrai skirtų pinigų administravimo mechanizmo, todėl Tarybos steigimo „stūmėjams“ nėra motais kultūra ir Kultūros įstatymas, jie kuo greičiau nori ištiesti ranką į kultūrai skirtų pinigų kišenę ir daro viską, kad ta kišenė būtų jų draugo švarke ir ne toliau kaip per ištiestą ranką nuo įstatymo projekto „stūmėjų“.

Grupė Seimo narių žada kreiptis į Lietuvos Respublikos prezidentę, prašydami nepasirašyti Seimo priimto Lietuvos kultūros Tarybos įstatymo. Savo ruožtu Lietuvos kūrybinių organizacijų atstovai taip pat žada kreiptis į Lietuvos Prezidentę.

SAUSI FAKTAI

Maždaug penkis kartus mažiau nei Estijoje, dešimt kartų mažiau nei Danijoje.

Liūdna Europos Sąjungos statistika, liudijanti, kiek vienam žmogui kultūros reikalams skiria Lietuvos valstybė.

Latviai per dvejus metus padvigubino šią sumą ir dabar ji keturis kartus didesnė nei Lietuvoje.

Liudvikas Jakimavičius Prie lovio

Bernardinai.lt

1. Liudvikai, pats esi rašytojas, tad kodėl nusprendei tapti politiku? Ar užteks kompetencijos rengti įstatymus, diskutuoti socialinėmis, ekonomikos bei teisėtvarkos temomis? Ar negąsdins pikti anoniminiai komentarai, sakysiantys – „ir Liudvikas Jakimavičius veržiasi prie lovio“?

Visų pirma išsiaiškinkime sąvokas, kurios Lietuvoje dažnai reiškia visai ne tą, ką turėtų reikšti. Man keistai skamba, kai koks nors Pinokis, patekęs į Seimą (kartais per partinį sąrašą), žiūrėk, jau ima puikuotis: „Aš politikas“. Marksizmo leninizmo ir mokslinio komunizmo dėstytojai, visokio plauko propagandistai bei „politrukai“ atkurtoje Nepriklausomoje Lietuvoje visu ruimu persikrikštijo į politologus – makaronų kabinimo fiesta tęsiasi. Tokiu politiku aš nenusprendžiau tapti ir, kiek pats save pažįstu, niekad netapsiu.

Didžiojoje Karalystėje į politiko vardą pretenduoti gali tik žmogus, baigęs politikos mokslus Oksbridže (sudurtinis žodis – Oksforde ir Kembridže), ir to dar negana. Tavo tėvas, senelis, o gal ir tolimesnės kartos protėviai turėjo suktis politikos ratuose, pats turėtum būti užaugęs tame politikos lauke, nuo vaikystės kvėpavęs tuo oru, atmintinai žinantis politinės elgsenos taisykles ir veikimo būdus, ir dar – sąžiningas valstybės pilietis ir patriotas. Lietuvoje tokių kol kas nėra ir ilgokai dar teks palaukti, kol pirmieji pradės rasti.

Jei per okupacijas nebūtume patyrę politinio elito genocido, dabar tikrai turėtume tikrų europinio lygio politikų, gal kitaip sektųsi tvarkytis savo kieme ir pasaulyje. Taigi, į politiko vaidmenį, net jei gvieščiau, negalėčiau pretenduoti, nors mano senelis Jonas Jakimavičius nuo Vilniaus Konferencijos (1917 m.) iki pat sovietų okupacijos buvo Lietuvos politinio elito žmogus ir daugiametis nepartinis Seimo narys.

Ir Sąjūdžio, ir dabartiniai politinio lauko veikėjai yra savamoksliai, kiekvienas savaip suprantantis savo vaidmenį ir

priedermes toje scenoje, kurią pavydesni vadina „prie lovio“. Aš kaip rašytojas ir publicistas esu tik šioks toks mūsų gyvenamos tikrovės tyrinėtojas. Ta tikrovė yra tarytum scena, kurioje vyksta tikros nesuvaidintos dramos, verda aistros arba vaidinamos muilo operos ir sacharinės operetės. Yra ir užkulisiai, kur strateguojami scenarijai su antspaudu „visiškai slaptai“. Tyrinėtojo uždavinys ir yra pamėginti iššifruoti, kas tuose užkulisiuose vyksta, kas pasislėpęs iš tamsos valdo tą regimąją apšviestą marionėčių teatro avansceną, kodėl scenarijuose ima trūkinėti grandys, pradingsta elementari veiksmų logika ir motyvai.

Jei likimas lemtų ketveriems metams patekti į Seimo belangę, iš anksto pasižadau nediskutuoti tomis temomis, kurių neišmanau. Jei elgčiausi kaip koks visų galų meistras Petras Gražulis, Algis Čaplikas ar Vytenis Andriukaitis, atrodyčiau tragikomiškai. Niekas diskutuoti klausimais, kurių neišmanau, manęs neprivers, o ir neturiu puikybės gražbyliauti. Šiek tiek nutuokiu kultūros ir žiniasklaidos lauke, kur problemų tikrai ne mažiau nei energetikoje. Tose srityse, lygiai kaip ir kitiems kitose, tektų „rengti įstatymus, diskutuoti socialinėmis, ekonomikos bei teisėtvarkos temomis“ bei spręsti.

Kitas veiklos dirvonas būtų tas, apie kurį dabar valdžios žmonės ir ypač teisininkai vengia šnekėti. Jie patys sau yra susikūrę klaninę, medinę meta-kalbą, kuri be teisininko išaiškinimo paprastam žmogui yra nesuprantama, ir pilietis, patekęs į bėdą, pats vienas be išmanančio kazuistikos vingrybes teisininko yra bejėgis ją suprasti ir apsiginti. Teisinių klanas tos kalbos kodus saugo kaip akies vyzdį, nes per juos plaukuota ranka lenda į paprasto žmogaus kišenę. Mūsų teisynei ir kodeksų diskursą būtina išversti į žmonių kalbą. Jei to darbo nepadarysime, teisingumas ir jo vykdymas taip ir pasiliks manipuliatorių privilegija. Kaip rašytojas ir kelis dešimtmečius dirbęs redaktorium mūsų teisėkūrininkams tikrai turiu ką patarti, kad žmogui būtų lengviau orientuotis mūsų teisiniame šabakštyne.

Suprantama, kad visiems

geras nebūsi ir kai kam nelabai patiksi. Ilgainiui pripranti ir prie pačių pikčiausių ir bjauriausių komentarų. Tiesą pasakius, iš pradžių apkaltos nervindavo, bet ilgainiui užsiauginau storesnę skūrą ir dabar į visokias kliautis nebekreipiu dėmesio. Jei ten Seime yra kažkoks lovytis pilnas jovalo, tegul visi prie to lovio ir eina. Visai nepavydu.

2. Vilniaus Žirmūnų apygardoje teks grumtis prieš lietuvių politikos veteranus – Vytenį Andriukaitį, Algį Čapliką, Viliją Aleknaitę – Abramikienę. Bandydysi rungtis ir su kairiuju, ir su centru, ir su dešiniųjų atstovais. Kodėl Tau, kaip „Lietuvos sąrašo“ atstovui, neįtinka visos politinės kryptys?

Man atrodo, kad tarp Jūsų išvardytų pretendentų pažiūrėti nėra apčiuopiamos takoskyros. Visi trys yra to paties lizdo paukščiai – sisteminiai, kurių partijos finansuojamos iš mokesčių mokėtojų pinigų. Jie gali sudarinėti neįtikimiausias koalicijas, nesiremiančias nei į programą, nei į principus, nei į moralę.

„Lietuvos sąrašas“ šia prasme nėra tradicinė partija. Ji labiau panaši į visuomeninį sambūrį, kuris ir siūlo alternatyvą, kitą pasirinkimą. Paradoksaliai skamba, bet „Lietuvos sąrašas“ pasisako prieš partinius sąrašus tiek rinkimuose į savivaldą, tiek ir į Seimą. Rinkimai turėtų vykti tik vienmandatėse apygardose. Juose turėtų lemti ne pinigai, kuriuos mokesčių pavidalu iš mūsų paima valdantieji, kad vėl juos išrinktume, o asmenybės, kuriomis rinkėjas pasitiki.

Išsivaizduokite tokį olimpinį vaizdelį. Maratonas. Ties starto linija sustatomi bėgikai. Vieni aprėdyti puikiu sportiniu inventorium, už valdiškus (mūsų) pinigus ištreniruoti atletai, o kiti basi, už anų sportbačius ir treniruotes sumokėję iš savo kišenių bėdžiai. Lygiomis teisėmis ir sąlygomis toksai „maratonas“ tikrai nekvepia. Taigi, tie politiniai dariniai ir politinės kryptys, kuriuos pačios sau nustato patogias maratono taisykles, finansuojamas iš konkurentų kišenių, man nepatinka ir neįtinka. Jei jau lošiam lošimą, tai loškim jį visiškai sąžiningai, šviesiai ir lygiomis

sąlygomis, neturėdami valdiškos kozirinės kortos rankovėje. Rinkėjas turėtų tas nelygios kovos taisykles perprasti, pamatęs glamūrinius nupudruotus sisteminkų veidus už reklaminių stendų ir TV ekranų stiklo. Už jų rinkiminį šou juk mes ir sumokėjome, o ne kas kitas.

3. Tavo rinkimų programoje dominuoja gana radikalūs siūlymai reformuoti savivaldą bei teisėtvarką. Ką konkrečiai siūlytum pirmiausiai keisti mūsų valstybėje?

Nieko labai radikalaus aš nesūčiau, paprasčiausiai persukti valstybės valdymo vektorių, kad jis remtųsi į bendrijas ir bendruomenes, o šios savo norus ir galias deleguotų pačių išrinktiems žmonėms, kuriuos turėtų teisę atšaukti, jei matytų, kad deleguotas aukštyn pareigūnas įpareigojimų nevykdo ar nesugeba vykdyti. Tai ir būtų pats tikriausias valstybės demokratijos pamatas bei garantas, laiduojantis visuomenei galias savo kieme, kaime, mieste ir valstybėje būti šeiminingu.

4. Ar neatrodytų, jog paprastam žmogui aktualesnės socialinės problemos – kaip išgyventi iš pensijos ar nedidelio atlyginimo, kaip atlaikyti skausmingą šildymo sezoną, kaip sustabdyti bėgančius iš Lietuvos žmones, ne abstrakčios teisėtvarkos ir savivaldos temos?

Valstybėje nėra kokių nors atskirų šildymo, kuro kainų, nedarbo, socialinių ar emigracijos problemų. Kiekviena jų yra to paties konteksto sudedamoji. Kažkada per radiją išgirdau vieno išmintingo žmogaus komentarą. Jis sakė: „Jei kibiras kiauras, pilk į jį kiek nori vandens, vis viena jis bus tuščias.“ Panašiai ir su mūsų valstybe. Premjeras tikina, kad eksporto rodikliai vos ne geriausi Europoje, ekonomika keliiasi, o kai kalba pakrypsta į minimalios algos ar pragyvenimo minimumo pakėlimą, atsakymas vienas: „Nėra iš ko“. Kaži kaip galas su galu nesueina.

Nesu ekonomistas, bet savo bityne privalau juo būti. Bitėms makaronų nepakabins – vasarą jos tau neša medų, o rudenį būk malonus, pamaitink jas ir avilius apšiltink, kad neišmirtų. Beje, ir

kalbėkis su bitėmis jautriai kaip sugebi, o ne grūmodamas vėzdu. Taip pat ir su žmonėmis. Baudžiavoje niekas nenori gyventi ir negyvens. Sukurta begalės popierinių programų, iššvaistyti milijonai mūsų pinigų, tarytum siekiant stabdyti emigraciją, susigrąžinti Lietuvon savo piliečius. Vėjų vėjai, emigracijos srautas neslūgsta, o popierinės programos kaip keliavusios taip ir keliauja į stalčius. Mano programoje yra paprasta tezę: „Atleiskim trejiems metams nuo pelno mokesčių pradėdamą šeimoms, smulkųjį bei vidutinį verslą, ir koks trečdalis mūsų ekonominių emigrantų su savo uždirbtu kapitalu ir idėjomis tikrai sugrįš į Lietuvą steigti savo versluikus, kurti darbo vietas čia, o ne kur nors Londono priemiesčiuose“. Bet čia niekam to nereikia. Manoma, kad sugrįžėliai sukels dar didesnę slėgį darbo rinkoje. Jei nieko nekeisim, gal ir sukels, todėl naudingiau yra už gerus pinigus kurti popierinius projektus į stalčius.

5. Didieji Lietuvos žiniasklaidos kanalai, atrodytu, nusprendė ignoruoti tavo atstovaujamos partijos „Lietuvos sąrašas“ visuomeninius veiksmus. Žmogui iš šalies nebeaišku, kodėl vis tebestovite Daukanto aikštėje. Kodėl varginate visuomenę niūriomis problemomis, kurias interneto portalai, TV laidos bei spaudos leidiniai stengiasi pamiršti?

Atsakysiu kaip indėnas – į klausimą klausimu. O kodėl apdairūs funkcionieriai turėtų kasti sau duobę ar pjauti šaką, ant kurios patys sėdi? Tiesos ieškojimas ir galima sumaištis visuomenėje ją apčiuopus nėra jų verslo plano dalis. Jie labai logiškai mąsto ir sprendžia, kokius „netvarkos“ židinius reikia ignoruoti, nutildyti, o per kuriuos gal ir iš peties kirsti. Ten dirba ne visai buki viešųjų ryšių technologai, tik mūsų bėda, kad tos jų technologijos dažniausiai yra juodesnės už juodas. Nieko nepadarysi, tokį ne perlais klotą kelią pasirinkime. Tenka juo eiti ir šypsotis.

6. Vilija Aleknaitė – Abramikienė savo rinkiminiame laikraštyje rinkėjams skelbia savo penkis principus. „Meilė yra būties pagrindas“, – teigia jos pirmasis šūkis. Nejaugi prieštarautum tokiai svarbiai tiesai?

„Meilė, viltis ir tikėjimas“, bet Vilijai geranoriškai norėčiau pasiūlyti nespekuluoti meile politiniuose Gariūnuose.

VALDIŠKI KALBOS STANDARTAI – VISŲ ŠALIES GYVENTOJŲ TURTAI

ekspertai.eu

Indoeuropiečių kalbų šeima, kuriai priklauso ir lietuvių kalba – pati gausiausia. Šios šeimos kalbomis šneka apie 3 milijardus žmonių – beveik pusė pasaulio gyventojų.

Mūsų kalba – viena seniausių, turtingiausių ir sudėtingiausių kalbų pasaulyje. Gerbiame

ir mylime savo kalbą. Bet ar visada tinkamai naudojames jos teikiamomis išraiškos galimybėmis? Ar visada mūsų kalba atitinka pagrindinę savo funkciją – aiškų ir abiem pusėms suprantamą bendravimą?

Eilinis žmogus, klausydamasis ar skaitydamas šiuolaikinės valdžios kalbą, nutarimų ar pamąstymų, neretai jaučiasi, tarsi jo kalbos žinios yra

kiek pasenusios, neatitinkančios dabartinių reikšmių.

Tam, kad palengvintume blaškymąsi šiuolaikinės valdžios kalbų vandenyne, kviečiame visus dalintis patirtimi, kaip teisingai vartoti ir suprasti kai kuriuos lietuviškus žodžius ir posakius. Nes valdiški kalbos perlai – tai visų šalies gyventojų turtas ir ateities kartų paveldas.

PATEIKIAME KELETĄ BLOGŲ PAVYZDŽIŲ, ŠALIA – TAISYKLINGUS POSAKIUS:

Nusikalstamas sandoris – reikia sakyti „**abejotinas sandoris**“ arba „**neskaidrus sandoris**“;

Akivaizdžios vagystės ir plėšimai – reikia sakyti „**galimai padaryta žala**“;

Mokesčių mokėtojų pinigų grobstymas – tokias vagystes tikslinga vadinti tiesiog „**klaidomis**“;

Ikiteisminių tyrimų vilkinimas – reikia sakyti „**domisi prokurorai**“;

Visi galai į vandenį – reikia sakyti „**įkalčiai su įrodymais perduoti Generalinei prokuratūrai**“ (galima sakyti ir tiesiog „**prokuratūrai**“);

Politikas meluoja – reikia sakyti „**politikas sako ne visą tiesą**“;

Pinigų plovimas – pastaruoju metu neretai keistina į „**įvaizdžio formavimas**“ arba „**kultūros projektas**“;

Valdininkas apsigavė – reikia sakyti „**valdininkas išlaidavo**“;

Stambaus masto valstybinis korupcinis susitarimas galima sakyti „**neskaidrus susitarimas**“;

Valdžios struktūros sąmoningai nuo visuomenės slepia tiesą – reikia sakyti „**informacijos teikimas visuomenei savo kompetencijos ribose**“;

Valdininkas iššvaistė – reikia sakyti „**tarnautojas panaudojo**“.

Valdančiųjų partijų šalies piliečių mulkinimas geriau vartoti bendrinį posakį „**Lietuvos tūkstantmetis**“;

Banditų gauja – reikia sakyti „**biznio grupė**“;

Prezervatyvas – reikia sakyti „**guminis maišas**“ arba „**spermos maišas**“;

Išvogti pinigai – reikia sakyti „**pinigai panaudoti neracionaliai**“;

Valdininkas turėtų nevogti – reikia sakyti „**valdininkas turėtų tvarkytis ūkiškiau**“;

Pinigai išleisti neefektyviai – reikia sakyti „**pinigai išsaviinti legaliai**“;

Miesto valdžios savivalė – reikia sakyti „**miesto savivaldybės sprendimai**“.

Politikas siekia valdžios – reikia sakyti „**politikas nenori būti abejingas**“.

Politikas pagautas vagiant – reikia sakyti „**su politiku įvyko politinis susidorojimas**“.

Valdininkas arba „seimūnas“ – reikia sakyti „**tarnautojas**“ (nuo žodžio „**tarnauti**“ – tai Seimo nario Evaldo Jurkevičiaus siūlymas).

Stok, vagie – reikia sakyti „**atsiprašome, mes turime jums priekaištų**“.

Vagia net nemirkteldami – reikia sakyti „**pinigų skaičiuoti dar neišmoko**“.

Suklastotas dokumentas – reikia sakyti „**dokumento forma**“.

Dėmesio, labai svarbu (!) – aiškų, suprantamą ir visiems gerai žinomą žodį mafija visada reikia keisti gražiu žodžiu „oligarchija“

Užglaistyti kolegų aferas ir nusikaltimus – reikia sakyti „**atkurti pasitikėjimą teisėsaugos institucijomis**“ (arba valstybe).

Sukčiavimo schema užvaldant svetimą turtą – reikia sakyti „**projektas**“.

Padugnė aferistas – reikia sakyti „**spalvinga asmenybė**“.

Teisėsaugininkas sąmoningai melavo – reikia sakyti „**teisėsaugininkas suklydo**“.

Tegul susikompromitavęs vagis lieka savo poste – reikia sakyti „**neriekia leisti jokios sumaišties ir chaoso valdžioje**“.

Dokumentų klastojimas – reikia sakyti „**duomenų tikslinimas**“.

Valdininkas labai blogai dirba – reikia sakyti „**tarnautojas ieško subalansuotų sprendimų**“.

Mokesčių mokėtojų pinigai buvo pavogti su užmoju – reikia sakyti „**pinigai buvo panaudoti nerezultatyviai**“.

Valdininkai neteisėtai savinasi milijonus – reikia sakyti „**tarnautojai neišvengė klaidų**“.

Galimybė pasisavinti – reikia sakyti „**tarnautojo motyvacija dirbti**“.

Lietuviškosios mafijos Ostapai – reikia sakyti „**lietuviškosios valdžios atstovai**“.

Prokurorai vengia pasakyti įtariamųjų pavardes – reikia sakyti „**prokurorai neturi mėlyno rašalo**“.

Aferistai vogė nesismulkindami – reikia sakyti „**valdininkai nepakankamai koordinavo ir kontroliavo**“.

Sukčiai vogė suplanuotai, nenukrypdami nuo kurso – reikia sakyti „**institucijos projektą plėtojo netolygiai ir nenuosekliai**“.

Bankai dar daugiau lupiškai – reikia sakyti „**bankai didina palūkanas už indėlius**“.

Bankininkai pasisavino žmonių indėlius – reikia sakyti „**bankininkai nori išsaugoti verslą atėjus sunkiems laikams**“.

Tik valdžios klanui tedirbantis valdininkas – reikia sakyti „**valstybei dirbantis valdžiauninkas**“.

Prokurorai neabejotino nusikaltimo akivaizdoje, dengdami nusikalstamas struktūras, nepradėjo ikiteisminio tyrimo – reikia sakyti „**prokurorai įžvelgė atsakingų institucijų neveiklumą**“.

Akivaizdi korupcija – reikia sakyti „**kompetencijos trūkumas, neapsižiūrėjimas**“.

Nusikaltėlis, priklausantis klanui, iškviestas pas prokurorą – reikia sakyti „**specialusis liudytojas iškviestas pas prokurorą**“.

Visus neabejingus lietuvių kalbai kviečiame pastebėjimus apie vis dar netaisyklingai vartojamus žodžius ir posakius siųsti adresu info@ekspertai.eu. Mūsų tikslas – kad visi šalies piliečiai galėtų bendrauti viena, taisyklinga lietuvių kalba.

Gerbkime ir puoselėkime savo kalbą, todėl kalbėkime taip, kaip kalba mūsų Elitas, mūsų Išrinktieji, mūsų Veldliai – nebūkime prasčiokai. Nes kalbėti taisyklingai, tai ne kokį šieną ravėti.